

Nauki pomocnicze historii (w skrócie NPH) są swoistym „kuferkiem z narzędziami” w rękach historyka podczas jego podróży w czasie. W kufrze tym kryje się dziesięć głównych i kilka mniejszych dyscyplin historycznych, jakie zrodziły się wraz ze współczesną nauką historyczną, które tworzą zestaw metod naukowych i umiejętności „rzemieślniczych” niezbędnych do pracy ze źródłami. Są to więc dyscypliny niezbędne dla każdego archiwisty, zwłaszcza pracującego w instytucjach z zasobem historycznym. Dla pogłębienia i rozwoju umiejętności w zakresie NPH Wydział Filozoficzny Uniwersytetu Masaryka w Brnie organizuje specjalne zajęcia.

W ramach tzw. Skryptorium Brunense w dniach od 27 czerwca do 1 lipca 2022 r. odbędą się zajęcia „Letniej Szkoły Nauk Pomocniczych Historii”. Kursy te będą prowadzone na dwóch poziomach. Na poziomie pierwszym nastąpi wprowadzenie w poszczególne nauki pomocnicze historii dla „początkujących”: licealistów zainteresowanych studiowaniem historii, studentom różnych innych dyscyplin, ale także studentom niższych lat nauk historycznych, pragnących poszerzyć swoją wiedzę z zakresu NPH.

Drugi poziom przeznaczony będzie dla osób bardziej doświadczonych, które będą mogły pogłębiać swoją wiedzę i umiejętności na ciekawych przykładach źródeł historycznych. Poziom ten przeznaczony jest dla bardziej zaawansowanych studentów nauk historycznych, absolwentów i doktorantów, ale także dla pracowników instytucji kultury zajmujących się materialnymi zasobami dziedzictwa historycznego, którzy zechcą poszerzyć swoje horyzonty. Na drugim poziomie realizowany program kursów będzie realizowany równolegle w językach czeskim i angielskim.

Członkowie Stowarzyszenia Czeskich Archiwistów mają ulgi w opłatach.

Zajęcia prowadzone będą w siedmiu blokach zagadnieniowych, według z góry przygotowanego programu.

W bloku nr 1 przewidziano następujące wykłady: Dalibor Havel i Jana Srnková: „Rozwój pisma łacińskiego w pigułce”; David Kalhous: „Kronika Kosmasa w kontekście średniowiecznej historiografii”; Zbyněk Sviták: „Wjazd Marii Teresy do Brna w czerwcu 1748 r. Obraz wydarzeń historycznych w źródłach archiwalnych”; Andreas Zajic: „Self-fashioning through othering? Pre-modern inscriptions and the staging of otherness as a means of collective identity”

(Samodzielne kształtowanie przez innych? Przedwczesne inskrypcje i inscenizacja inności jako środka tożsamości zbiorowej); Karel Hruza: „A gift for liberation - the struggle for codex 2 of Brno City Archives” (Dar dla wyzwolenia – walka o Kodeks 2 Archiwum Miejskiego w Brnie).

W bloku nr 2 przewiduje się następujące wykłady: Petr Elbel: „Złota Bulla Sycylijska i jej siostry”; Dagmar Grossmannová: „Denar czy brakteat?”; Lenka Šmídová Malárová: „Drugie życie prawa rzymskiego w średniowieczu i czasy nowożytne”; Daniel Luger: „Humanists and humanistic script in the reign of Emperor Frederick III” (Humanieści i pismo humanistyczne za panowania cesarza Fryderyka III).

W bloku nr 3 przewidziano wystąpienia: Tomáš Krejčík / Petr Houzar / Tereza Dlesková: „Herb i pieczęć w kulturze średniowiecznej”; Dalibor Havel: „Śladami brneńskiego pisarza Jana”; Klára Hübnerová: „Przekonywanie i obrażanie. Średniowieczne korzenie propagandy, perswazji i wyzwisk”; Daniel Luger: „Between tradition and innovation – Charters and chanceries of Emperor Frederick III“. (Między tradycją a innowacją - Karty a kancelarie cesarza Fryderyka III).

W bloku nr 4 przewiduje się następujące wykłady: Lukáš Führer / Jiří Dufka: „Od rękopisu do książki drukowanej”; Lucie Doležalová: „Skryba Kříž z Telč i jego zbiory”; Lenka Šmídová Malárová: „Z praktyki prawniczej miasta Brna w średniowieczu i początkach epoki nowożytnej”; Heinrich Speich: „It's a Material Word” (To świat materialny).

W bloku nr 5 przewiduje się wykłady: Dagmar Grossmannová: „Narodziny tolara”; Petr Elbel: „Wojna, pokój i dokumenty: średniowieczne wojsko z perspektywy dyplomacji”; Eva Chodějovská: „Historia mapy”; Maria Theisen: „Bohemian book illumination of the 15th century” (Czeskie iluminacje książkowe z XV wieku).

W bloku nr 6 przeprowadzone będą: Stanislav Bárta: „Kuracje krok po kroku”; Petr Elbel: „Dokumenty odpustowe, między pobożnością a ekonomią”; Tomáš Černušák: „Klasztory w wierze konfesjonalizacji”; Maria Theisen: „Book illumination for the Brno parish church of St. Jacob in the 15th century” (Iluminowane księgi dla kościoła parafialnego św. Jakub w XV wieku).

W bloku nr 7 przewiduje się wykłady: Stanislav Bárta: „Miłośnik źródeł genealogicznych”; Ondřej Schmidt: „Włoscy dyplomaci w późnośredniowiecznych Czechach i ich pisma”; Tomáš Krejčík: „Jak zostać szlachcicem”; Bernhard Zeller: „The early medieval charters from St Gall. A diplomatic introduction” (Wczesnośredniowieczne dokumenty z St. Gallen. Wprowadzenie do dyplomatyki).

Przewiduje się także wycieczki do Morawskiego Archiwum Ziemskiego w Brnie.

źródło: [Scriptorium Brunense. Letní škola pomocných věd historických, 27.6–1.7.2022 v Brně](#)

Oprac.

Ivo Ľaborewicz

Archiwum Państwowe Oddział w Jeleniej Górze